

студент Спичак Ж.І., наук. керівник ас. Байстріченко Н.О.
Сумський державний університет, м. Суми

Необхідність виконання обов'язків по Кіотському протоколу щодо зниження емісії парникових газів, прагнення енергозбереження та національної енергобезпеки зумовлюють підвищення інтересу до біомаси як альтернативного джерела енергії.

На сьогодні основними стримуючими факторами для використання біопалива є: зростання цін на продовольство, низький рівень врожаю на сільгосппродукцію, попит на продовольство, що підвищується у стрімко розвиваючихся країнах, а також можлива конкуренція між виробництвом «енергетичних» і продовольчих культур за сільгосптериторії.

Разом з тим, біомаса як джерело енергії відрізняється універсальністю використання (в теплопостачанні та транспортному секторі), здатністю замінити будь-який елемент традиційного енергобалансу (вугілля, нафту, газ), а також можливістю виступати в якості хімічної та біотехнологічної сировини. Тому саме біомаса є найбільш розповсюдженим серед ВДЕ товаром міжнародної торгівлі.

На сьогодні біомаса займає 4 місце у світі по значенню, дає понад 2 млрд. т.у.т. енергії на рік, що складає біля 14% загального споживання первинних енергоносіїв у світі (в розвинутих країнах – більше 30%, іноді до 50-80%). Однією з вимог до країн-кандидатів в ЄС є рівень використання ВДЕ не нижче європейського (20% до 2020 р). Тому для України, яка планує інтегруватися до Європи, це є додатковим аргументом на користь активного розвитку ВДЕ, в першу чергу, біоенергетики.

Технології утилізації біомаси знаходяться на початку свого розвитку в Україні і мають хороші перспективи для комерціалізації в найближчому майбутньому, особливо в контексті різкого підвищення вартості природного газу. На сьогодні, Україна споживає біомасу переважно у вигляді деревинного палива – близько 1 млн. т.у.т/год при традиційному спалюванні дров для опалення приватних будинків, а також в більш ніж 1000 котлів, які встановлені на підприємствах лісової та деревооброблювальних галузей України.

Можемо сказати, що процес широкого впровадження біоенергетичних технологій потрібно починати з введення в експлуатацію сучасних котлів для спалювання відходів деревини, соломи і торфу. Інші технології виробництва енергії з біомаси (біогаз, рідкі палива, енергетичні культури) є не менш важливими та будуть пріоритетними в найближчому майбутньому.

Одна з основних причин повільного розвитку біоенергетичних технологій в Україні – це відсутність державної програми з реалістичними цілями. Тому для стимулювання розвитку біоенергетики необхідне виконання першочергових заходів.

Таблиця 1 – Заходи по стимулюванню розвитку біоенергетики

Заходи	Сутність
Політичні	Уряду прийняти політичну програму, яка встановить чітку мету з залучення місцевих видів палива в енергетичний баланс країни
Економічні	Забезпечити ефективну економічну підтримку споживання біоенергетичного обладнання, яка повинна бути введена на етапі становлення біоенергетичної галузі (на 5...10 років) у вигляді: 20% субсидії споживачу обладнання (субсидія повинна виплачуватися з Державного фонду енергозбереження під керівництвом Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів); звільнення від НДС біомаси, яка реалізується та використовується як паливо; звільнення від оподаткування та виплати мита при завезенні на митну територію України енергетичного обладнання, яке функціонує на біомасі; сприяння з боку держави залученню додаткових засобів в біоенергетичні проекти
Адміністративні	Створення державного надгалузевого органу, який буде відповідати за розвиток використання місцевих видів палива; розробка державної програми розвитку сектору біоенергетики; цільова підтримка науково-дослідницьких та досвідно-конструкторських робіт зі створення біоенергетичного обладнання, ще не запущеного в серійне виробництво

Впровадження даних заходів допоможе вирішити ряд важливих екологічних проблем, надасть імпульс для розвитку сільського господарства та машинобудування.